

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.

Omaha, Neb., ve středu, dne 25. září 1907.

Ročník XXXVII--Číslo 9.

Zprávy americké.

Hrozičí nezaměstnanost.

Město Butte, Mont., hrozi velká krise. Amalgamated Cooper Co. oznamuje totiž, že zavře tu i v okolí všechny doly na měď. V těch pracuje asi 20,000 dělníků a tito všichni mají být zbaveni práce. Dělníci tito pracují výhradně v dolech na měď, v tavnárnách a při jiných řemeslech, které skorem výhradně závisí na výrobě mědi. Příčinou uzavření těchto veřkzavodů jest, že společnost má 250,000,000 liber mědi a vzdor tomu, že by ponechala ji za cenu zcela nízkou, nemá na ni kupců. Dělníci však naproti tomu domýšlejí se, že společnost chce vlastně dělníky vyhladovět a po té zabít práci s dělníky nenávistně. Od té doby, co Heinze předseda své měděné doly Amalgamated Cooper Co., jsou tu neustále spory mezi unioyými dělníky a společností. Dělníci žádají zvýšení mzdy, což však jim společnost povolit nechce. Společnost uzavřela s dělníky smlouvu, dle které mzdy jejich mají být sníženy, bude-li prodejná cena mědi nižší než 20 centů za libru. Kov ten však od delšího času prodává se daleko laciněji než za tuto cenu a protože dělníci nechť svolit, aby jim mzdy byly sníženy, myslí se, že společnost chce zavřít doly a tavnáry a tak chce nechat okusit jim zlé časy. Myslí si, že potom budou snad povolnější.

Krásy niagarských vodopádů.

V minulých dnech poprvé byly niagarské vodopády osvětleny elektrickým světlem, které jest vyráběno vlastní silou vodopádu. Osvětlení to děje se 36 velkými reflektory, které mohou se otáčeti různými směry. Světlo je zpočátku bílé, později barva se mění, což poskytuje nádherný pohled. Osvětlovací stroje tyto byly zřízeny na návrh mayora A. C. Douglasa nákladem místních obchodníků. Hned při prvním osvětlení udála se tragédie, již však jsou tamní obyvatelé již zvyklí. Na mostě shromáždil se veliký zástup lidí, aby se na osvětlení díval, když neznámý jakýs člověk přeskočil přes zábradlí a sřítl se do ohlušujících vln vodopádu.

Zajímavé číslce.

Mezistátní obchodní komise právě uveřejnila statistickou zprávu o amerických drahách za rok, končící 30. červencem 1907. Ze zprávy té mezi jiným vysvítá, že ve Spoj. Státech je 224,363 mil tratí, což jest o 6,262 mil více, než v roku předcházejícím. Železničních společností ve Spoj. Státech jest 2313. Počet osob u těchto společností zaměstnaných 30. července byl 1,521,355. Z těchto zaměstnaných bylo 59,855 strojvedů, 62,678 topičů, 43,936 konduktorů a 119,987 zaměstnaných jiných. Za rok všem těmto zaměstnancům zapláceno bylo \$900,801,653. Kapitál železničních společností odhadoval se v minulém roce na \$14,570,421,478. Tudiž na jednu mil připadá \$67,036. Příjem těchto společností za poslední rok byl \$2,325,765,167.

Krajané američtí — Ústřední Matice Školské.

České listy oznamují: Tyto dny doručen byl výboru Ústřední Matice Školské list Hlavní Úřadovny Západní Česko-Bratrské Jednoty v Cedar Rapids, Ia., kterým oznamuje se: "Poslední sjezd Západní Česko-Bratrské Jednoty ve městě Milwaukee, v měsíci červnu 1907 konaný, usnesl se jednohlasně přispět Ústřední Matici Školské v Praze obnosem 200 dollarů na hájení mateřské řeči naší v ohroženém ú-

zemí proti zpupným vetelcům německým. Obnos ten výměnou na rakouskou měnu na jeden tisíc korun docitelný, jest připojen s přáním další záslužné práce i pro dobu příští." Částka 1000 K byla na poukaz Západní Česko-Bratrské Jednoty také Ústřední Matici Školské tyto dny řádně vyplacena. Krajané američtí dokázali šlechtěným tímto darem poznovu, jak upřímně všl-mají si českého boje menšinového, a jak správně dovedou oceniti působení Ústřední Matice Školské v tomto boji. Kéz by krásný příklad zámořských krajanů našel hojného následování ve vlastech českých za mořem!

Přistěhovalecký příliv.

Generální přistěhovalecký komisař P. P. Sargent nesouhlasí s prohlášením kongresníka J. L. Burnetta z Alabamy, člena kongresu přistěhovalecké komise, dle něhož nežádoucí přistěhovaleci přicházejí ze zvláštních míst. Burnett jmenoval zvláště Itálii, Syrii a Malou Asii. Zpráva komisaře za fiskální rok končící 30. červnem 1907, jest připravena k podání veřejnosti a ukáže, že za periodu tu připuštěno bylo sem více než 1,490,000 osob, čili o 200,000 více než jich sem přibýlo v roce předcházejícím. Ohledně vyjádření se Burnettova Sargent praví: "Nevěřím, že jest pravdou, že by nežádoucí přistěhovaleci vyluhradně z jistých zemí přicházeli. My nechceme lidí z jiných zemí, kteří jsou zločinci. Anž přejeme si lidi, kteří následkem politického přesvědčení své ho chtějí prolévatí tolik krve, pokud jenom možno, a my si dále nepřejeme lidí nepokojných aneb nemocných a kteří nemají touhy státi se dobrými občany. Avšak tyto třídy nepřicházejí ze zvláštní společnosti, ale spíše ze všech tříd. Industriální prosperita v této zemi direktně se vztahuje na poměry v Evropě. Ve Spojených Státech jest zapotřebí velký počet dělníků. Musíme je mít a musíme proto přijímatí Italy. My nemůžeme správně vyloučiti všechny Hunchakisty a členy Černé ruky, kteří sem přicházejí s dělníky. Každý Armén nen také Hunchakist, ale my musíme mít zákony, které by takové osoby vylučovaly ze Spoj. Států. Italské, Siciliánské a všichni ostatní, kteří jsou poctiví, kteří zaříditi si zde chtějí své domovy a vzdělávati půdu, poskytnou dítkám svým vzdělání a kteří si přejí státi se dobrými občany, měli by se státi účastnými každé příležitosti po svém příchodu do této země, ať už plémě jejich jest jakékoli."

Zase neštěstí na dráze.

Concord, N. H., 16. září. Pětadvacet osob bylo usmrceno a asi třicet jiných poraněno na dráze Boston a Maine ve West Canaan, šedesát mil na sever od Concord, N. H., dne 15. září ráno ve 426 hod. Srazil se nákladní vlak s osobním, proti němu jedoucím z Quebecu do Bostonu. Příčina neštěstí, dle prohlášení železničních úředníků, bylo špatné pochopení rozkazů, zaslanych zřízencům nákladního vlaku. Vlaky se srazily za husté mlhy, která prý dle tvrzení zřízenců bránila jim viděti se na vzájem do vzdálenosti 200 stop. Obě mužstva unikla skokem a s malým pohmožčením. Největší ztráta života udála se v denním voze osobního vlaku, hned za vozem se zavazadly. Costajel byli z velké části francouzští Kanadčané, ubírající se do Manchesteru, Nashua a Lowellu do práce v přádelnách.

Jak se z Londýna oznamuje, objednal námořní odbor Spoj. Států v Waleské ubelých firm 100,000 tun toho nejlepšího uhlí, jehož dodávka má býtí vyřizena během příštího roku.

Z Hlavní Úřadovny ČSDPJ.

Otčeným členům a spolkům ČSDPJ.

V poslední době obdržel jsem několik certifikátů nedostatečně vyplněných a z té příčiny jsem nucen upozorniti bratry tajemníky, aby žádosti úplně vyplňovali a zejména pak přihlíželi k tomu, aby podpisy předsedy a tajemníka nescházely. Dále upozorňuji přistupující členy, že udává-li dítě za dědice matku, otec, nebo rodiče, nedostatečně to, nýbrž udati se musí vždy plně jejich jméno, jinak není tě určitý dědic a Jednota dává se tím v šance možným soudům. Zároveň upozorňuji, že žádosti o změnu certifikátu musí býti podepsány tak, jak podepsány jsou žádosti o členství. Žádné písemno necht se neubírá, aniž přidává. Když se k Jednotě hlásí Josef N. N. a o změnu certifikátu žádá Josef Václav N. N., stává se chyba. Certifikát vystaven jest na jméno Josef N. N. a proto Josef Václav N. N. není k novému certifikátu oprávněn. Josef Václav N. N. je jiná osoba, která v knihách zanechána není a proto pro ni nový certifikát, aby souhlasil s původní žádostí, vystaviti nemohu. Také necht nepodepisuje se člen jednou Jan a podruhé John, nebo jednou James a podruhé Václav. Všeobecně každý podpis v žádostech o změnu atd., má souhlasiti s původním listem. Dále žádám, aby přijímaeli listiny nového člena byly co nejdříve Hlavní Úřadovně poslány, neboť z té se čerpá jeho pravé státi a další potřebné vědomosti. Stal se případ, že tajemník tuto listinu ponechal si po dobu šesti měsíců po uvedení člena do Jednoty. Cheemeli mítí pořádek a správnost ve knihách hlavních, je nutno, aby pořádku tomu rovněž všichni bratři úředníci napomáhali, neboť také na nich mnoho záleží. Dále jest nutno, aby účetní výborové na to dbali, aby správné poplatky v pravý čas posílány byly a dále, aby přesvědčili se, že br. účetník v rozpočtech chyby nedělá. Tim také by se mnohým nepřijemnostem a nedorozuměním předešlo, jak u Hlavní Úřadovny, tak i u spolků.

V poslední době častěji než kdy jindy docházejí žádosti o členství, což jest důkazem, že Jednota naše zdárně pokračuje. Bylo by však třeba, ještě úsilovnějiho snažení, abychom v době brzké dosáhli počtu 16,000 členů.

Dne 12. září uloženo bylo opětně \$1,500.00 pod úrok v ročních dluhopisech St. Paulských, takže máme nyní \$20,500 pod úrok uloženo.

Dne 14. září obdržela Hlavní Úřadovna opis od soudu pozůstalosti Red Wood Co., kterým ustanovuje se poručníkem Karel Boushek pro dědice br. Franka Šhista, pro které Hlavní Úřadovna držela \$500.00. Poukázka byla vystavena a bratru předsedovi k podpisu poslána, takže úmrtní pojistka v brzkou poručníku dodána bude.

Bratr Adolf Robíček činí v posledním čísle orgánu poznámku o tom článku našich stanov, který jedná o vyplacení úmrtní pojistky za živa. Praví, že by měl býti opraven ve smyslu zákona státu. Poznámka jeho jest úplně místná, ale musí se článek z příštích stanov docela vynechat, neboť v celku přišel se zákonu státu.

Dobročinnost může se konati, ale musí se docela v jiném slohu diti, aby nebyla na rozporu se zákonem. Záleží na zástupcích v příštím sjezdu naší milé Jednoty, aby na všechny strany opatřili byli a aby do příštích stanov tento předem mrtvý článek ani nepřišel. Dále musím podotknouti, že asi br. Robíček v každé schůzi spolku č. 4

přítomen není, jinak by věděl, že vysvětlení dotčenému spolku dne 30. května posláno bylo. Já jsem si učinil o té věci zápis pro protokol a rovněž v našem orgánu oznámil jsem bratřím, o čem ve výkonném výboru jednáno bylo. Byl jsem toho však dalek, abych někoho tím urážeti mohl. Však aby všichni bratři věděli, oč vlastně se jedná, vysvětlím krátce, jak se vše událo: Dne 8. května výbor č. 4, sestávající z br. Kovářky, Aubrechta a Šrámky, poslal upozornění Hl. Úřadovně, že povinnosti své, jak je stanovy určují, nekoná, totiž, že dle čtvrtletní zprávy má více než \$2,000.00 na hotovost, ač ona částka převyšující onen obnos, má býti pod úrok uložena. Na to dána byla odpověď, že výbor uložil dne 22. dubna \$2,000 a dal, aby dluhopisy obdržel, třiprocentní premium. Upozornění tudíž bylo marné, neboť se tak již stalo. Druhý dotaz zněl: Spolek č. 4 má pětadvacetiletého člena již přes rok v státním chorobinci. Proč si Hlavní Úřadovna članku, dle něhož má takovému členu polovic úmrtní pojistky za živa vyplatit, si nevšímá a nepovšimčí? Za odpověď dali jsme, že státní zákon zapovídá pod 70 roků komukoliv úmrtní pojistku vyplatiti. Úřadovna úmrtní pojistku vyplatiti nesmí, aby nedostala se se státními komisaři do konfliktu. Tedy výčetka byla zase úplně zbytečná. Toto vysvětlění, proč úmrtní za živa vypláceno býti nemohlo, bylo oznámeno et. spolku č. 4 v měsíci říjnu 1906. Dotaz tento nemusel tentokrát tak důrazně býti opakován. Mnozí právníci naše stanovisko uznali za správné a proto nebylo třeba dopisů tak důrazných. Vzdor tomu vše vysvětlili jsme znovu a dne 30. května spolku č. 4 zpět poslali, aby nikdo neuváhal si, že upozornění toho jsme si nevšimli. Vysvětlení to podepsáno bylo br. Frank Skokem, Matějem Václavem a F. A. Krehem. Nikdo však nemůže si myslet, že protokolní poznámka dne 24. července mohla býti mluvena jako urážka.

České jedno přisloví praví, že není kostelíčka, aby v něm nebylo kázáníčka a proto není možno, aby někde nějaké nedorozumění nepovstalo. Když je však svorný duch, vše se dá v přátelství a míru vyřídit. Vyměňování náhledů je naší školou života a jest prospěšné pro nás všechny. Jenom když děje se v Lásece, Svornosti a Bratrství.

S upřímným pozdravem všem členům naší milé Jednoty
Franta A. Kreh, tajemník.

Browerville, Minn. — Otčené pořadatelstvo orgánu! Jedno staré pořekadlo praví, že nikdy nebyla bouře, aby zase nebylo vyjasněno. Tak vyjasněno jest i u nás a naše Severní Hvězda opětně krásně svítí. Jest to věru pravdou, že když je ohněček jen trochu rozdělán, je třeba přikládat loučku za loučkou a po čase trochu fouknout a plamének se čím dále tím více zvyšuje. Dne 25. srpna spolek náš odbýval mimofádnou schůzi, na níž dleli u nás návštěvou br. velkopokladník Fr. Skok a etčená jeho manželka sestra Skokova od č. 3 ze St. Paul, Minn. Br. Skok poctil nás krásným prolovem. Jeho dobře mluvená slova účinkovala na plamének ten jako voda a vše jde u nás zase v tom nejlepší pořádku. Bratři a sestry spolku č. 19, služba, kterou nám br. Skok prokázal, je velká a jen láskou a svorností můžeme se částečně jemu odměnit. Bratři a sestry, navštěvujte schůze spolkové podle možnosti. Bežte zájem na spolkovém jednání a jednejte každý sám dle svého úsudku. Odměnou vaší bude spokojenost a lepší dů-

věra v naši milou Jednotu. V příští schůzi nám předléhá důležité jednání a jest žádoucí, aby všichni schůze se účastnili. Zdá se, že naši bratři tajemníci jsou s dopisy jaksi váhaví. Každý spolek úřad ten světuje obyčejně takovému, který se v písmě dobře vyzná a tudíž není výmluvy, že by nemohli častěji dopisovati. Srdečný pozdrav všem bratřím a sestřím. V Lásece, Svornosti a Bratrství

F. G. Brabee,
předseda spolku č. 19.

DROBNÉ ZPRÁVY.

* V New Yorku odsouzen byl Theodor Hess, bývalý policista, který unesl 14leté děvče na 14 roků a 5 měsíců do káznice v Sing Sing.

* Tři maskovaní lupiči vloupali se dne 14. září do První státní banky v Leoka, S. D., rozbili železnou pokladnu dynamitem a ukoupili \$1,200.

* V Great River na Long Islandě zemřel George C. Taylor, syn Mojžíše Taylora, jenž svého času považován byl za nejbohatšího obchodníka ve Spojených Státech. Zemřel byl 72 let starý a po svém otci zdědil \$20,000,000.

* V úterý, dne 17. září byl nový charter města Chicago, kterým valně omezena byla by prý osobní svoboda, zamítnut většinou 62,000 hlasů. K zamítnutí hlavně přispěly svými hlasy přistěhovaleci.

* Jak se proslýchá, bude Kubelka na cestě jeho Amerikou provázeti též jeho choť. Paní Kubelíková dověděla se, že Kubelík byl v Americe předmětem velké pozornosti dam a je na svého genialního manžela poněkud zárlivou.

* George A. Pettibone, který je obžalován společně s Moyerm, předsedou Západní Federace Havířů, že měl účastnenství na zavraždění bývalého guvernéra Steunenberg, nebezpečně ochuravěl. Z vězení odvezen byl do nemocnice, kdež podroben bude operaci.

* Ministr války Taft nastoupil v minulých dnech cestu do Japonska a do ostatních zemí na východě. Do Yokohamy dorazí dnes, dne 25. září. Tam zdrží se asi tři dny, načež navštíví Kobe, Nagasaki, Shanghai a Honkong. Na Filipínách zdrží se Taft asi tři týdny. Do Washingtonu dorazí asi v polovici prosince.

* Do New Yorku přijel v minulých dnech z Evropy Harold MacGrath, který delší čas bydlel na ostrově Capri, kde se v přítomné době zdržuje Maxim Gorkij, slavný ruský spisovatel a vypravoval, že byl na svatbě Maxima Gorkého, jenž oženil se s Andrejevou, a níž byl v Americe. Učinil prý tak hlavně z toho důvodu, že zdraví jeho je podkopáno a on chce, aby o jeho smrti byla Andrejeva zákonitou dědičkou jeho spisů.

* Zprávy, vycházející z přistěhovalecké úřadovny, zdají se nespokojovati, že Emmé Goldmanová, známé horlivé stoupence anarchického učení, bude zabráněn vstup na americkou půdu při jejím návratu z mezinárodního kongresu anarchistů v Amsterdamu. Z pramenů těchto, majících zdroj svůj z vnitřního řízení přistěhovalecké úřadovny, se prohlašuje, že Emma Goldmanová jest "prohlášenou anarchistkou," která dle kongresem přijatého zákona nemůže se vrátiti jako americká přistěhovalec, ježto jest ruského původu a zamítla státi se příslušnicí jakékoli formy vládní a ze odsouzení si již několik termínů vězeňských, což jest druhou příčinou, vstup jí zamezující. Přítel Emmé nyní s napjetím očekávají výsledek celé záležitosti.